

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	ČLOVĚK A JEHO SVĚT

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Při osvojování poznatků a dovedností ve vyučovacím předmětu **Člověk a jeho svět** se žáci učí vyjadřovat svoje myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. **Člověk a jeho svět** nabízí pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Podmínkou je vlastní prožitek žáků. Propojení tohoto vyučovacího předmětu s reálným životem a praktickou zkušeností žáků se stává pomocí v nových životních situacích – upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací obsah předmětu **Člověk a jeho svět** má komplexní charakter a je rozložen do pěti složek:

- místo, kde žijeme
- lidé kolem nás
- lidé a čas
- rozmanitost přírody
- člověk a jeho zdraví

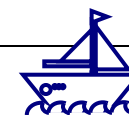
Místo, kde žijeme – žák poznává nejbližší okolí, vztahy a souvislosti života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti – vlastní aktivita a představy, nové a zajímavé věci pro bezpečné se pohybování se v tomto světě (dopravní výchova).

Lidé kolem nás – osvojování a upevňování vhodného chování a jednání mezi lidmi, podstata tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášlivosti a rovného postavení mužů a žen. Vytváření kultury základních společenských návyků. Seznámení se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost a svět.

Lidé a čas – orientace v dějích a čase, poznávání měření času, posloupností událostí v čase a historie věcí a dějů. vychází od neznámějších událostí v rodině, obci, regionu až k nejdůležitější historii naší země – vyvolat u žáků zájem o minulost a kulturní bohatství. Předmět vede žáky k tomu, aby mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů.

Rozmanitost přírody – Země jako planeta sluneční soustavy, rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti, praktické poznávání okolní krajiny, hledání důkazů o proměnách přírody, vliv lidské činnosti na přírodu, zlepšování životního prostředí, hodnocení svých pozorování a záznamů.

Člověk a jeho zdraví – člověk jako živá bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby, vývoj člověka od narození do dospělosti, denní režim, hygiena, výživa, mezilidské vztahy. Základní poučení o zdraví a nemocech, prevence i první pomoc v, bezpečné chování v různých životních situacích včetně mimořádných událostí. Příprava na zodpovědnost člověka za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Získávání těchto vědomostí a dovedností pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situacích, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

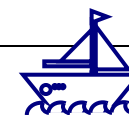
Týdenní časové dotace – 1.-3.třída 2+0,5 hodiny (0,5 hodiny z disponibilní časové dotace), 4.třída přírodovědná část 2 hodiny, vlastivědná část 2 hodiny (1hodina z disponibilní časové dotace), 5.třída přírodovědná část 2 hodiny (1hodina z disponibilní časové dotace), vlastivědná část 2 hodiny. Výuka probíhá převážně v kmenové třídě a interaktivní učebně. Do obsahu vyučovacího předmětu **Člověk a jeho svět** jsou včleněna průřezová témata Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu **Člověk a jeho svět** jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- seznamujeme žáky s vhodnými metodami, nabízíme jim mnemotechnické pomůcky a jiné pomocné techniky
- používáme učebnice, učební materiály a učební pomůcky s cílem utváření pozitivního vztahu k živé a neživé přírodě
- poskytujeme žákům prostor pro nalézání vlastních pokroků, snažíme se s nimi řešit adekvátní problémy
- uplatňujeme se žáky základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí
- vyhledáváme a využíváme společně informace k uplatnění v praktickém životě s použitím různých encyklopedií, filmů, fotografií, exkurzí
- vedeme žáky k používání obecných znaků, termínů a symbolů

Kompetence k řešení problému

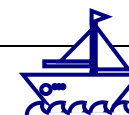
Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- rozpoznáváme se žáky problémy spojené s prací v kolektivu a hledáme řešení
- řešíme kolektivně běžné životní situace a přiměřeně k věku překonáváme životní překážky
- vedeme k odhadu důsledků rozhodnutí
- vysvětlujeme „nenechat se odradit nezdarem“
- umožňujeme jim svěřit se s problémem a požádat o radu
- naučíme žáky přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- vedeme žáky k vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k okolnímu prostředí

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- v ústním projevu vedeme žáky ke srozumitelnému vyjadřování
- využíváme se žáky tištěné informace, obrazové materiály k rozvoji vlastních vědomostí
- vedeme žáky k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozpoznáváme se žáky obsah sdělení tak, aby na něj mohli přiměřeně reagovat
- vyjadřujeme se žáky společně své názory
- komunikujeme navzájem běžnými komunikačními a informačními prostředky (práce na počítači)
- využíváme předmět k rozšiřování slovní zásoby

Kompetence sociální a personální

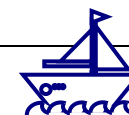
Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- upevňujeme v žácích posílení sebevědomí pochopením sama sebe, samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání
- vedeme žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- respektujeme společná pravidla práce v kolektivu
- rozpoznáváme společně nevhodné a rizikové chování a jeho možné důsledky
- nacházíme společně prostředky k navazování a udržování dobrých mezilidských vztahů
- vedeme žáky k vnímavosti k potřebám starých, nemocných a postižených lidí, k ohleduplnému vztahu k přírodě i kulturním výtvorům
- seznamujeme žáky s případy možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí a úrazů
- vytváříme se žáky modelové situace k účelnému rozhodování a jednání v různých případech ohrožení zdraví a bezpečnosti vlastního i druhých

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- rozpoznáváme společně se žáky prvky rasismu – poznáváme rozdíly mezi lidmi
- vedeme žáky ke kulturnímu a tolerantnímu chování
- vedeme žáky k běžné komunikaci s ostatními dospělými

Kompetence pracovní

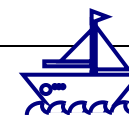
Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- vedeme žáky k používání základních pracovních dovedností a postupů, aby mohli rozšiřovat své obecné vědomosti
- připravujeme žáky užívat dané pracovní postupy, návody, aby se orientovali v daném problému
- umožňujeme žákům koncentrovat se na pracovní výkon a jeho dokončení
- vedeme žáky k porovnávání výsledků své práce s výsledky ostatních
- objasňujeme žákům představu o pracovních činnostech běžných profesí
- nacházíme se žáky využití získaných znalostí a zkušeností
- směřujeme žáky k postupnému osvojování nových termínů jako prostředku k získávání a předávání informací
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Digitální kompetence

Na úrovni předmětu Člověk a jeho svět jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chviliek
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět

1. období

Očekávané výstupy z RVP ZV

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

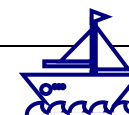
Žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

Žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

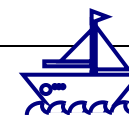
Žák

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší a používá školní pomůcky • se orientuje v místě svého bydliště a školy • najde při vycházce cestu na určené místo • rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy • označí místo, kde žije jako svůj domov 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • škola, bydliště, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy • orientační budovy 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy • spolupráce • smyslové vnímání • sebepoznání • sebekontrola • sebeovládání • pozitivní myšlení • základní rysy • kreativity • vzájemné poznávání se ve skupině • péče o dobré vztahy • řeč těla, předmětů • lidské skutky • prvky vlastních nápadů • rozhodovací dovednosti • respektování 	<ul style="list-style-type: none"> • Čj • M • Vv • Hv

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v užší rodině podle vlastní rodinné fotografie pojmenuje etapy lidského života (dětství, dospělost, stáří) rozpozná různá povolání a pracovní činnosti podle různých indicií (obrázky, pantomima, klíčová slova) seznamuje se s odlišnostmi spolužáků a lidí, se kterými je v kontaktu snaží se dodržovat práva a povinnosti stanovené pravidly třídy, nepoškozovat majetek určí vhodná místa pro hru a trávení volného času 	<p><u>Lidé kolem nás</u></p> <ul style="list-style-type: none"> rodina mezilidské vztahy škola pravidla třídy zásady slušného chování (kulturní akce, návštěva institucí) výskyt a řešení problémů v prostředí, ve kterém dítě žije volný čas 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> vztah člověka k prostředí ohrožení podmínek života žádoucí návyky vůči prostředí (péče na místní a regionální úrovni) ekologické problémy zdravý životní styl ochrana životního prostředí přírodní zdroje <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> rodina evropští sousedé naše vlast a symboly 	<ul style="list-style-type: none">
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> dodržuje denní režim při řešení situací rozlišuje děj v kratším časovém sledu – minulost, přítomnost, budoucnost rozliší historické památky v nejbližším okolí školy vypráví o zvyklostech v rodině 	<p><u>Lidé a čas</u></p> <ul style="list-style-type: none"> určování času v denním režimu –hodiny časové jednotky – rok, měsíc, den kostel –škola Vánoce, Velikonoce 	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> tolerance národnostních a etnických skupin uvědomění si vlastní identity vstřícný postoj k odlišnostem 	

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozoruje a slovně popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích podle obrázků a vlastních zkušeností • rozliší rostlinu (bylinu) a strom • rozliší jehličnatý a listnatý strom • rozliší domácí a volně žijící zvířata • uvede, jak chrání přírodu 	<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • roční období • rostliny, živočichové • ochrana přírody (chování v přírodě, třídění odpadu) • živelné pohromy 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> • články z časopisů a novin (o prostředí) • dokumenty (TV,DVD) 	<ul style="list-style-type: none"> • aktuální situace u nás, ve světě
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické návyky v režimu dne s prevencí nemocí • snaží se dodržovat zásady bezpečného chování s prevencí úrazů • chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě • snaží se dodržovat pravidla silničního provozu jako chodec • reaguje na pokyny dospělého při vyhlášení poplachu 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • základní stavba těla (jednoduchý popis) • denní režim • zdravá výživa • nemoc (lékař, lékárna, nemocnice) • úraz, poranění – přivolání pomoci 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo školy • při vycházce poznává okolí školy a obce, seznamuje se s typem krajiny • popíše slovně cestu do školy • pozoruje a popíše změny v obci • rozliší možná nebezpečí v obci • začlení své bydliště do příslušné správní obce (obecní úřad) 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • plán, schématické značení • okolí školy a obce, bezpečná cesta do školy • bydliště –OÚ • význačné budovy (pošta, OÚ, nádraží) 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy • spolupráce • smyslové vnímání • sebepoznání • sebekontrola • sebeovládání • pozitivní myšlení • základní rysy • kreativity • vzájemné poznávání se ve skupině • péče o dobré vztahy • řeč těla, předmětů • lidské skutky • prvky vlastních nápadů • rozhodovací dovednosti • respektování 	<ul style="list-style-type: none"> • Čj • M • Vv • Hv

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • si chrání zdraví správnou životosprávou • si ošetří drobná poranění • oznámí rodičům či ve škole každé setkání s cizími lidmi • v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě • dodržuje pravidla silničního provozu jako chodec • reaguje na signály při vyhlášení poplachu • zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit • v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • základní stavba těla • denní režim – duševní a fyzický odpočinek • volný čas • zdravá výživa • nemoc, úraz • dopravní prostředky 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah člověka k prostředí • ohrožení podmínek života • žádoucí návyky vůči prostředí (péče na místní a regionální úrovni) • ekologické problémy • zdravý životní styl • ochrana životního prostředí • přírodní zdroje <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina • evropští sousedé • naše vlast a symboly <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • tolerance národnostních a etnických skupin • uvědomění si vlastní identity • vstřícný postoj k odlišnostem 	

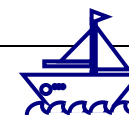
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojuje činnosti denního režimu s příslušnou hodinou • rozlišuje děj v časovém sledu v průběhu školního roku, užívá pojem vloni • rozliší historické památky v obci • porovnává způsob bydlení dnes a v minulosti na základě obrázků a četby • zařadí svátky do ročního období 	<p><u>Lidé a čas</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • určování času v denním režimu –hodiny • časové jednotky – rok (školní, kalendářní), měsíc, týden, den • bydlení, předměty denní potřeby • Vánoce, Velikonoce 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> • články z časopisů a novin (o prostředí) • dokumenty (TV,DVD) 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, porovnává a slovně popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, ve dne a v noci podle obrázků a vlastních zkušeností • rozliší ovoce a zeleninu • pojmenuje některé byliny v okolí školy • pojmenuje jehličnaté a listnaté stromy včetně ovocných, ovocné keře • pojmenuje a přiřadí mláďata domácích zvířat • zařadí volně žijící zvířata do typického prostředí • uvede příklady, jak chránit přírodu 	<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • roční období, den a noc • rostliny, živočichové • ovoce, zelenina • ochrana přírody (chování v přírodě, třídění odpadu) • živelné pohromy 		<ul style="list-style-type: none"> • aktuální situace u nás, ve světě

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • nakreslí plán bydliště s označením svého domova a dalších orientačních míst, zvýrazní úseky s nebezpečím • orientuje se v místní krajině • pozoruje a popíše změny v obci • pojmenuje s využitím mapy okolní obce a města • začlení obec do příslušného regionu, kraje • rozpozná přírodní a umělé prvky v krajině 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • plán, schématické značení • práce s region. mapou • okolí školy a obce • bydliště – kraj, region • přírodniny a lidské výtvary 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy • spolupráce • smyslové vnímání • sebepoznání • sebekontrola • sebeovládání • pozitivní myšlení • základní rysy • kreativity • vzájemné poznávání se ve skupině • péče o dobré vztahy • řeč těla, předmětů • lidské skutky • prvky vlastních nápadů • rozhodovací dovednosti • respektování 	<ul style="list-style-type: none"> • Čj • M • Vv • Hv • Cj

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá časové údaje při řešení denních situací v životě • rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti • rozliší historické památky v regionu • interpretuje některé báje a pověsti spjaté s místem, v němž žije • zařadí do časových souvislostí zvyky obce – porovnává minulost a současnost • vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky) • v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany 	<p><u>Lidé a čas</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • měření času (minuty, dny) • regionální báje, pověsti • obecní zvyky : svátek sv. Václava – pouť, „Dušičky“, Mikuláš, Masopust, „Pálení čarodějnic“, „Stavění máje“, Dětský den • volný čas 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah člověka k prostředí • ohrožení podmínek života • žádoucí návyky vůči prostředí (péče na místní a regionální úrovni) • ekologické problémy • zdravý životní styl • ochrana životního prostředí • přírodní zdroje <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina • evropští sousedé • naše vlast a symboly <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • tolerance národnostních a etnických skupin • uvědomění si vlastní identity • vstřícný postoj k odlišnostem 	

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává role členů v rodině • vnímá mezigenerační vztahy a respektuje jejich pravidla • rozpozná práci fyzickou a duševní • najde dobré a špatné vlastnosti, jednání a chování u lidí, se kterými je ve styku • snaží se o nápravu • vyhledá v obci či okolí firmy, seznámí ostatní s jejich činnostmi • vyjádří vlastními slovy zájem o určitá povolání • předvede příklady ošetření nemocného • dbá na ochranu svého i cizího majetku 	<p><u>Lidé kolem nás</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina • mezilidské vztahy • firmy • školní řád • základy první pomoci • seznámení se se slabikářem dětských práv • vlastní a společný majetek 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> • články z časopisů a novin (o prostředí) • dokumenty (TV,DVD) 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle • na pokusech rozliší funkce smyslových orgánů • rozlišuje různá poranění a ukáže, jak je ošetří 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – trávicí a dýchací ústrojí, zrak, chuť, hmat, čich, sluch • nemoc, úraz 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • roztrídí některé přírodniny podle určujících znaků (živá –neživá př.) • porovnává vlastnosti látek a měří veličiny času, hmotnosti, objemu, délky, teploty s praktickým užitím jednotek (minuty, g, kg, l, ml, mm, cm, dm, m, °C) • užívá jednoduché nástroje a přístroje při jednoduchých pokusech (hodinky,váhy, odměrný válec, pravítko, metr,teploměr) • vysvětluje změny látek a skupenství • na jednoduchém pokusu zjišťuje chování některých předmětů ve vodě • zdůvodní koloběh vody v přírodě • rozlišuje přírodní děje • zařadí nejznámější druhy živočichů podle znaků a způsobů života (ptáci, savci, ryby, hmyz, plazi) • se seznamuje s vyvážeností přírody – důležitost pro život na Zemi • zdůvodňuje význam ovzduší a vodstva pro život 	<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • živá a neživá příroda, látky – vlastnosti, veličiny, jednotky • jednoduché pokusy • koloběh vody • déšť, vítr, bouřka, eroze • živelné pohromy • stavba těla, místo výskytu, způsob obživy (ptáci, savci, ryby, hmyz, plazi, obojživelníci -zařazení) • voda (předměty plavou, neplavou, rozpustí se, rozpadnou se , skupenství kapalně, plynně, pevně) a vzduch 		<ul style="list-style-type: none"> • aktuální situace u nás, ve světě

2. období

Očekávané výstupy z RVP ZV

MÍSTO, KDE ŽIJEME

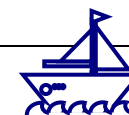
Žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

LIDÉ A ČAS

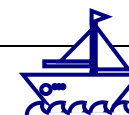
Žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák

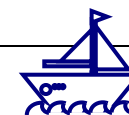
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

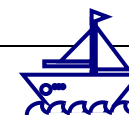
Žák

- využívá poznatků o lidském těle a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Ročník: 4. – Vlastivědná (zeměpisná) část

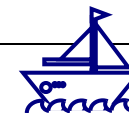
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe jedinečnost ● rozlišuje vzhled, vlastnosti, schopnosti, charakter ● popíše základní duševní vlastnosti ● vnímá hodnoty v životě ● popíše “správného” kamaráda ● rozumí zodpovědnosti ● rozlišuje úspěch a neúspěch ● vysvětlí - člověk - tvor společenský ● chápe základní pravidla, právo, povinnost ● rozlišuje druhy komunikace ● rozumí morálním zásadám a pravidlům ● popíše - pozornost, ohleduplnost, pomoc ● vnímá, co je šikana a jak se zachovat 	<p><u>Svět, v němž žijeme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jací vlastně jsme ● Jak žijeme mezi lidmi 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> ● studijní dovednosti ● sociální a mravní rozvoj ● vyrovnané sebepojetí ● zvládání stresových situací ● tvořivost v mezilidských vztazích ● obrana proti agresi a manipulaci ● rozpoznání pravdy a lži ● etické zvládání soutěže ● hodnocení vlastních i cizích postojů 	<ul style="list-style-type: none"> ● Čj ● M ● Vv ● Hv ● Pč ● Tv ● Cj

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe rozdíl mezi počasím a podnebím ● vyjmenuje a popíše základní typy podnebí ● popíše povrch Země (světadíly, oceány, ostrovy, poloostrovy) ● rozliší typy krajiny (podle ovlivnění lidmi, podle nadmořské výšky) ● chápe důležitost vody ● zná druhy vod a její zdroje ● vyjmenuje základní typy map a učí se v nich číst ● umí se orientovat v krajině (GPS, světové strany, přírodní ukazatele) 	<p><u>Žijeme na Zemi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jak to na Zemi vypadá ● Krajina kolem nás a její zobrazení 	<p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> ● péče o prostředí na evropské i mezinárodní úrovni ● hodnocení závažnosti ekolog. problémů ● odpovědnost k biosféře ● perspektiva dalšího vývoje společnosti ● angažovaná ochrana životního prostředí ● přírodní a kulturní dědictví <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zdroje informací ● citlivost vůči předsudkům ● kvízy do školního časopisu 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše, kde se Evropa rozkládá a její členitost ● odvodí přírodní podmínky Evropy ● chápe počasí a podnebí Evropy ● podle mapy se orientuje v evropských státech 	<ul style="list-style-type: none"> ● Žijeme v Evropě 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zná základní informace o našem státě (vznik, symboly, prezident, hlavní město, EU, NATO) ● vyjmenuje typy krajin v ČR ● popíše podnebí ČR ● podle mapy vyjmenuje vodstvo ČR (úmoří) ● vyjmenuje složení obyvatel ČR 	<ul style="list-style-type: none"> ● Žijeme v ČR 	EV OSV MV VMEGS	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe význam svátků a jejich vznik ● uvědomí si kulturní dědictví ČR ● zná druhy umění ● ví, co je přírodní bohatství a jak je nutné jej chránit ● vyjmenuje co patří k našemu hospodářství ● zná, jak se suroviny získávají ● ví, co se u nás pěstuje a vyrábí ● popíše druhy služeb v ČR 	<ul style="list-style-type: none"> ● Bohatství a dědictví ČR ● Hospodářství ČR 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe členění ČR ● dle mapy vyjmenuje kraje a krajská města ● vnímá fungování krajů ● zná základní informace o svém kraji 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ve kterém žiji kraji 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozumí pojmu vlastnictví zná základní druhy vlastnictví ● chápe nutnost hospodaření ● vysvětlí pojmy příjem, výdej, rozpočet ● vnímá hospodaření domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ● Základy finanční gramotnosti 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe vývoj civilizace (dějiny) ● pochopí dělení lidských dějin ● zná pojmy tisíciletí, století, kalendář, čtyři roční období, rok, měsíc, den ● používá časovou přímku 	<p><u>Lidé a dějiny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lidské dějiny ● Čas a dějiny 	<p>VMEGS MKV OSV</p>	

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše způsob života, dovednosti lidí v jednotlivých obdobích ● vnímá rozvoj 	<ul style="list-style-type: none"> ● Pravěk na našem území <ul style="list-style-type: none"> ● Starší doba kamenná ● Mladší doba kamenná ● Doba bronzová ● Doba železná 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zná i jiné civilizace v historii na území Evropy, Asie, Afriky ● chápe jejich historický význam 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kontakt vyspělých civilizací 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše způsob života, dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> ● První známé národy na našem území <ul style="list-style-type: none"> ● Keltové ● Germáni 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí důvod vzniku a zániku Sámova kmenového svazu ● zná důvod vzniku Velké Moravy ● vyjmenuje knížata ● chápe přínos Konstantina a Metoděje ● popíše způsob života, dovednosti a kulturu ● popíše vznik českého státu ● zná přemyslovská knížata ● popíše způsob života, dovednosti a kulturu 	<ul style="list-style-type: none"> ● Raný středověk na našem území <ul style="list-style-type: none"> ● Slované ● Sámův kmenový svaz ● Velká Morava ● Přemyslovci (knížata) 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí získání titulu král ● vyjmenuje přemyslovské krále ● zná jejich přínos pro České země ● popíše způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost ● vnímá význam Lucemburků (stavitelství, vzdělání, zájem o lid) ● vyjmenuje Lucemburky ● popíše způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vrcholný středověk na našem území <ul style="list-style-type: none"> ● Přemyslovci (králové) ● Lucemburkové 		

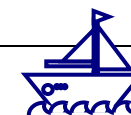

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zná život Jana Husa a jeho učení ● vysvětlí, kdo byli husité a zač bojovali ● popíše husitské boje ● popíše způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost ● popíše život po husitských válkách, způsob života 	<ul style="list-style-type: none"> ● Pozdní středověk na našem území <ul style="list-style-type: none"> ● Husitské hnutí a války ● České země po husitských válkách 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odvodí nástup Habsburků na trůn ● vysvětlí vznik Habsburské monarchie ● chápe způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost té doby 	<ul style="list-style-type: none"> ● Raný novověk na našem území <ul style="list-style-type: none"> ● Počátky vlády Habsburků 		

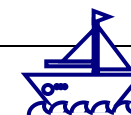

Ročník: 4. – Přírodovědná část

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozlišuje výrobek, přírodnina ● vysvětlí pojem přírodní zdroj ● chápe závislost člověka na přírodních zdrojích ● vyjmenuje základní přírodní zdroje a ví, nač je člověk využívá 	<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Příroda a lidé 	<p>EV VMEGS</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● objevuje propojenost mezi neživou a živou přírodou ● vyjmenuje složky živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ● Příroda živá a neživá 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe dělení živé přírody na základní skupiny (R, Ž, H) ● popíše stavbu těla hub ● vysvětlí rozmnožování hub ● uvědomuje si nebezpečí jedovatých hub ● zná základní druhy hub ● vyjmenuje zásady sběru ● ví, jak poskytnout první pomoc při otravě houbami 	<ul style="list-style-type: none"> ● Živá příroda <ul style="list-style-type: none"> ● dělení organismů ● houby 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje společné znaky všech druhů rostlin ● vysvětlí fotosyntézu a chápe její význam pro rostliny a živočichy ● zná rozdělení rostlin na výtrusné a semenné ● popíše stavbu těla rostlin semenných ● zná funkci jednotlivých částí rostlinného těla 	<ul style="list-style-type: none"> ● rostliny 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje společné znaky všech druhů živočichů ● chápe rozdíl mezi živočichy bezobratlími a obratlovci ● zná důležité zástupce bezobratlích ● vyjmenuje podskupiny obratlovců a zná jejich zástupce ● popíše rozdělení živočichů podle druhů potravy a uvede příklad 	<ul style="list-style-type: none"> ● živočichové 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí pojem potravinová závislost, řetězec a uvede příklad 	<ul style="list-style-type: none"> ● potravinové vztahy organismů 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše jednotlivé ekosystémy ● zná rozdíl mezi přírodním a umělým ekosystémem ● uvede příklad rostlin a živočichů daného ekosystému ● pozná nejvýznamnější zástupce ● chápe význam ekosystémů pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ● ekosystémy 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe nutnost ochrany přírody ● vysvětlí pojem znečištění a odvodí důsledky pro přírodu a člověka ● umí třídit odpad ● uvědomuje si, co jsou ohrožené druhy ● 	<ul style="list-style-type: none"> ● ochrana přírody 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje druhy mimořádných událostí ● popíše, jak se při mimořádných událostech chovat ● odvodí zásady ochrany ● zná důležitá telefonní čísla a ví, jak telefonovat 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mimořádné události v přírodě 	<p>MKV VMEGS EV</p>	

Ročník: 5. – Vlastivědná část

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe následky bitvy na Bílé hoře ● zná přínos J.A. Komenského pro vzdělání ● pochopí vznik Třicetileté války a následky ● popíše způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost 	<p><u>Novověk na našem území</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Upevnění vlády Habsburků 	<p>OSV MKV VMEGS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Čj ● M ● Vv ● Hv ● Pč ● Tv ● Cj
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí pojem osvícenské myšlenky ● vyjmenuje panovníky a jejich význam ● popíše způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost 	<ul style="list-style-type: none"> ● Osvícenská vláda Habsburků 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam a nutnost Národního obrození, jeho přínos • chápe revoluční rok 1848, jeho cíl • popíše způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost • vysvětlí hospodářský, společenský a kulturní rozmach Českých zemí • popíše způsob života, dovednosti, kulturu, vzdělanost • chápe přínos vědeckotechnické revoluce 	<ul style="list-style-type: none"> • Národní obrození • Rozmach národního sebevědomí 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe podstatu vzniku I. světové války • popíše boj českého národa v době I. světové války a její průběh • zná výsledek války, samostatnost Československa, rozpad Rakouska-Uherska 	<ul style="list-style-type: none"> • I. světová válka a cesta k samostatnosti 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše život v době I. republiky (kultura, vzdělání) • chápe (vlajka, hymna, měna, demokracie, hospodářský vývoj, hospodářská krize) 	<p><u>Moderní dějiny na našem území</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ČSR 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí hrozbu nacistického Německa ● zná důsledky Mnichovské dohody ● vysvětlí pojem protektorát ● vysvětlí zapojení Čechů do II. světové války ● zná základní údaje o průběhu války a její výsledek 	<ul style="list-style-type: none"> ● Protektorát Čechy- Morava, II. světová válka 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše poválečnou situaci v Československu ● chápe, proč se dostala k moci KSČ ● vysvětlí události v únoru 1948 ● podle mapy zná rozdělení světa ● objasní důsledky totality KSČ (politické procesy, znárodnění, uzavření hranic, nedemokratické volby, nedostatek zboží, potlačování náboženství, pokles morálky...) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Nástup komunistické totality 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe důsledek - rozštěpení KSČ, okupace Československa ● vysvětlí pojem normalizace ● rozumí činnosti disidentů, Charty 77 ● popíše život v době normalizace 	<ul style="list-style-type: none"> ● Pražské jaro a normalizace 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše události Sametové revoluce a její důsledky • chápe rozdělení Československa • vnímá začlenění ČR mezi demokratické státy (OSN, NATO, EU) • vyjmenuje prezidenty demokratické ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • Obnovení demokracie a vznik České republiky 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • ví, jaké máme základní práva a svobody • vnímá, jak můžeme ovlivnit fungování státu • vysvětlí, co jsou politické strany a hnutí, volby, zástupci, vůle většiny • popíše, jak se dělí státní moc • ví, jak můžeme ovlivnit fungování obce 	<p><u>Jsme občané České republiky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Česká republika - demokratický stát 	<p>EV MV</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe, jak stát <ul style="list-style-type: none"> • zajišťuje bezpečnost • chrání nemocné • podporuje vzdělání a rozvoj, OŽP, dopravu, zemědělství, průmysl, obchod 	<ul style="list-style-type: none"> • Proč žijeme ve státě 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí, co je občanská společnost ● chápe, co může zlepšit tam, kde žije ● ví, co může udělat pro ostatní ● vnímá, že „v jednotě je síla” 	<ul style="list-style-type: none"> ● Občanská společnost 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí, co jsou média ● vyjmenuje druhy ● chápe rozdíl mezi seriózními a bulvárními médii ● vnímá, že média nás ovlivňují (např. reklama) ● zná nebezpečí on-line (falešná identita, kyberšikana, závislost) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Média a my 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozumí pojmu Evropan ● vnímá společné kořeny ● podle mapy popíše rozmanitost Evropy a vyjmenuje státy ● popíše evropské hospodářství ● zná evropské dědictví (zajímavé kulturní památky) 	<p><u>Jsme obyvatelé Evropy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Evropa - náš domov 		

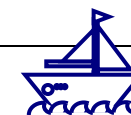
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje sousední státy ● podle mapy ● popíše povrch ● vyjmenuje vodstvo ● zná průmysl a zemědělství ● zná přírodní a kulturní krásy 	<ul style="list-style-type: none"> ● Naši sousedé <p>Slovensko Rakousko Německo Polsko</p>		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● porozumí, co je EU a jak funguje ● vnímá, co nám EU přináší 	<ul style="list-style-type: none"> ● Žijeme v Evropské unii 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje, ve kterých organizacích jsme členy ● ví, co globalizace ● chápe nutnost řešení udržitelnosti a změny klimatu ● ví, jak může pomoci k OŽP 	<p><u>Jsme obyvatelé světa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Naše role ve světě 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> ● řešení globálních problémů <p>MKV</p>	

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje podmínky života na Zemi ● odvodí význam jednotlivých složek neživé přírody pro život ● zná vznik gravitace a její význam 	<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Žijeme na Zemi ● Gravitace 	<p>EV MKV VMEGS</p>			
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše zdroj světla a tepla ● chápe pohyby Země a odvodí důsledek (4 roční období, den a noc) ● pochopí rozdíl množství slunečního záření na Zemi během roku ● odvodí přizpůsobení se rostlin a živočichů různým podnebným podmínkám ● popíše podnebné pásy na Zemi (počasí, rostliny, živočichové) 	<ul style="list-style-type: none"> ● světlo a teplo 				
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje složení vzduchu a jeho vlastnosti ● chápe jeho význam pro vše živé ● vysvětlí pojem ochranná funkce atmosféry, skleníkový efekt, počasí ● vnímá nutnost ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> ● vzduch 				

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše vlastnosti vody ● chápe koloběh vody v přírodě ● zná druhy vody ● odvodí význam vody pro přírodu ● chápe nutnost ochrany vody, šetření 	<ul style="list-style-type: none"> ● voda 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● zná rozdíl mezi horninou a nerostem ● vyjmenuje důležité nerosty a horniny, které člověk využívá ● chápe význam těžby nerostných surovin 	<ul style="list-style-type: none"> ● nerosty, horniny 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vysvětlí vznik půdy ● chápe význam půdy ● vnímá nutnost ochrany půdy 	<ul style="list-style-type: none"> ● půda 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● objasní vznik Vesmíru ● vysvětlí pojmy vesmír, galaxie, Sluneční soustava ● chápe význam výzkumu vesmíru (planetária, hvězdárny, umělé družice, kosmonautika) ● zná význam přirozené družice ● popíše fáze Měsíce a zatmění ● chápe význam Slunce ● popíše Sluneční soustavu (planety, planetky, meteority, komety) ● charakterizuje hvězdy, galaxii, vesmír 	<p><u>Žijeme ve Vesmíru</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Měsíc ● Slunce a Sluneční soustava ● hvězdy, galaxie, vesmír 	<p>EV MKV VMEGS</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje společné a odlišné znaky člověka a ostatních živočichů ● vysvětlí pojmy organismus, orgánová soustava, orgán ● ví, k čemu slouží daná soustava ● popíše z čeho se skládá a jak funguje ● chápe nebezpečí poranění a onemocnění ● uvědomuje si důležitost životního 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Člověk - součást přírody <ul style="list-style-type: none"> ● opěrná soustava ● svalová soustava ● oběhová soustava ● dýchací soustava ● trávicí soustava ● vylučovací soustava ● kožní soustava ● nervová soustava 	<p>EV MV VMEGS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● didaktická pomůcka (kuffík)

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<ul style="list-style-type: none"> ● stylu na zdraví a dobrou funkci soustavy ● zná postup při první pomoci u onemocnění, úrazech 	<ul style="list-style-type: none"> ● smyslová soustava ● hormonální soustava ● rozmnožovací soustava 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● vyjmenuje období lidského života ● popíše vývoj v jednotlivých obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ● období lidského života 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe co je rodina, manželství a odvodí význam ● uvědomuje si význam komunikace ● zná formy náhradní péče o dítě ● ví, co jsou mezilidské vztahy ● chápe pravidla slušného chování ● vyjmenuje globální problémy ● odsoudí a zná postup při řešení 	<p><u>Člověk ve společnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● rodina ● mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> ● rasismus ● globální problémy ● šikana, násilí, sexuální zneužívání 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● popíše význam a nebezpečí (telefon, internet, PC) ● chápe, co je kyberšikana ● zná pravidla bezpečného používání internetu ● vnímá škodlivost reklam 	<p><u>Člověk a informace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● internet ● kyberšikana ● komunikace na internetu ● nákupy přes internet ● násilí v médiích ● reklama 		

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky (možné formy a metody práce, mezipředmětové vztahy...)
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chápe nebezpečí požívání ● ví, co je závislost ● zná důsledky na lidské zdraví 	<p><u>Zdraví a závislost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● drogy ● jiné dtuhy závislosti (internet, PC hry, TV, hazardní hry) 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● odvodí nebezpečí na silnici, při sportu, v domácnosti ● popíše správné chování ● zná zásady první pomoci 	<p><u>Osobní bezpečí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● chování v silničním provozu ● chování při sportu ● chování v domácnosti 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ví, komu a jak volat o pomoc (důležitá telefonní čísla) ● chápe, jak se chovat při požáru ● rozumí pojmu evakuace ● umí sbalit evakuační zavazadlo 	<p><u>Mimořádné události</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● první pomoc ● integrovaný záchranný systém ● požár ● evakuace 		

